

ТЕМА №1. ОСНОВИ СУЧАСНОГО ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОГО БОЮ

Заняття 11. Розміщення військ на місці.

Навчальні питання :

- 1. Основи розміщення військ на місці.**
- 2. Охорона військ на місці.**
- 3. Організація розміщення військ на місці.**
- 4. Дії сторожової охорони і охороняємих військ при нападі противника.**

1. Основи розміщення військ на місці.

Підрозділ на місці може розташовуватись:

- в районі зосередження,
- вихідному районі,
- районі очікування,
- районі відпочинку та інших районах.

Район розташування призначається, як правило, на місцевості, яка має природні укриття і забезпечує захист підрозділів від зброї масового ураження та високоточної зброї.

Він повинен забезпечувати:

- розосередження та потаємне їх розміщення;
- швидкий збір і проведення маневру в потрібному напрямку;
- зручність розміщення та відпочинку особистого складу;
- сприятливі умови в санітарно-епідемічному відношенні.

Потрібно уникати розташування підрозділів поблизу важливих об'єктів, населених пунктів, по яким противник може нанести масовані вогневі, ядерні та хімічні удари.

Розташування підрозділів у населених пунктах, як правило, здійснюється в умовах суворої зими або тривалої непогоди, якщо немає часу на влаштування укриттів поза населеними пунктами, або при наявності населених пунктів, звільнених від місцевих жителів.

Бригаді (полку) призначаються **основний та запасний** район розташування.

Батальйон у призначеному районі розташовуються поротно з таким розрахунком, щоб з початком виходу із району не робить зайвих пересувань. **Розмір району** розташування батальйону на місці може бути **до 10 кв. км.**

Рота в указаному їй районі розташовується, як правило, вздовж маршруту висування, використовуючи захисні та маскувальні властивості місцевості. **Відстань на відкритій місцевості** між танками, бойовими машинами піхоти (бронетранспортерами) повинна бути **100 - 150 м**, а між взводами **300 - 400 м.**

2. ОХОРОНА ВІЙСЬК ПРИ РОЗМІЩЕННІ ВІЙСЬК НА МІСЦІ.

У сучасних умовах війська, розташовуючись навіть на великій відстані від противника можуть піддаватися його нападу. Напад може здійснюватися з повітря і наземними силами і засобами - повітряними десантами, що висадилися, а також закинутими в тил наших військ диверсійно-розвідувальними групами.

Охорона в батальйоні (роті) організовується та здійснюється з метою:

- не допустити проникнення розвідки противника в район дій (розташування) своїх підрозділів;
- виключити раптовий напад на них наземного противника, його повітряних десантів (аеромобільних груп);
- забезпечити підрозділам, які охороняються, час і вигідні умови для розгортання (приведення в бойову готовність) та вступу у бій.

Батальйон (рота) охороняється: в бою - бойовою, на марші - похідною, під час розташування на місці - сторожовою і в усіх випадках, крім того - безпосередньою охороною.

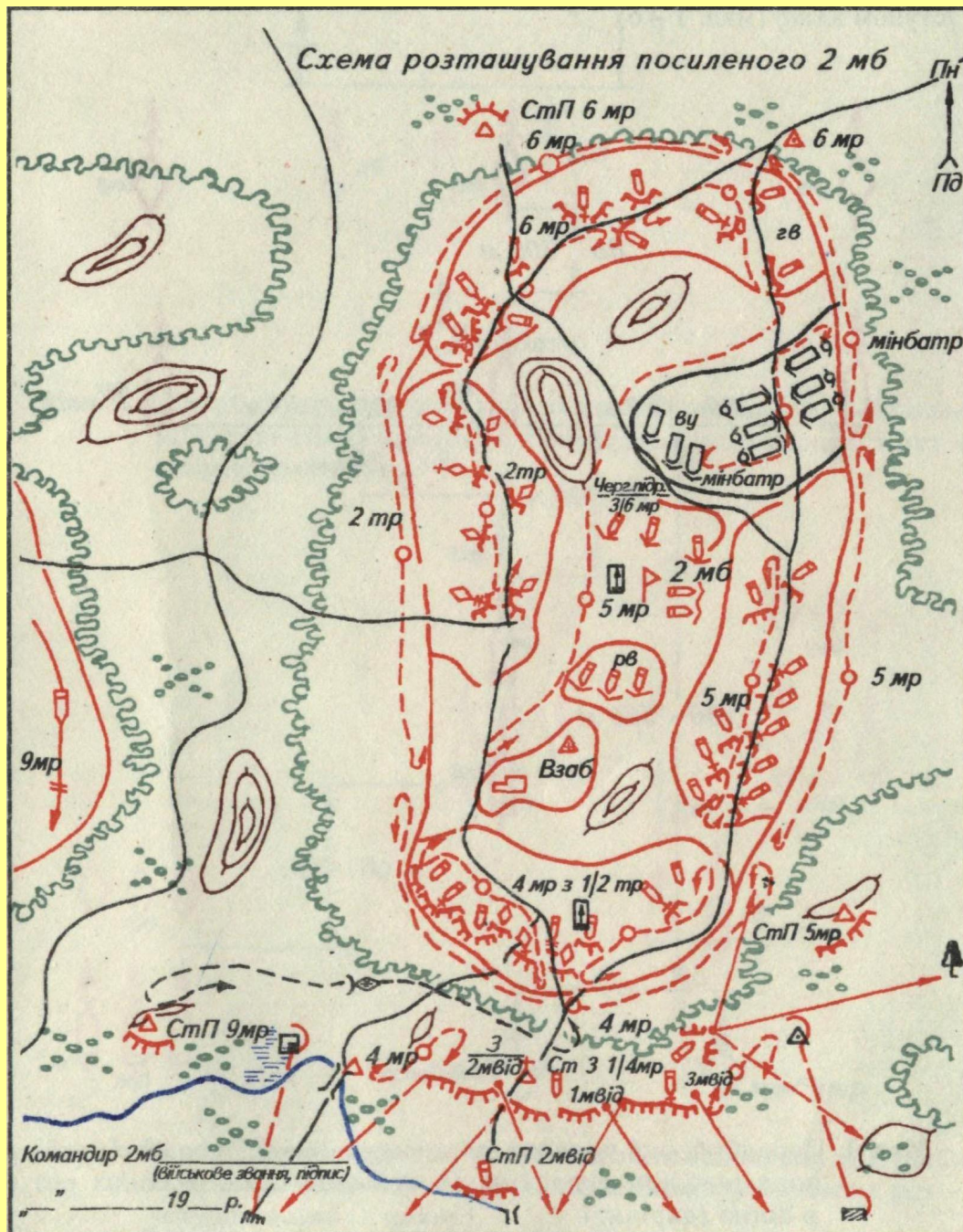
Бойова охорона висилається за вказівкою старшого командира або за рішенням командира батальйону (роти); похідна і сторожова охорона організується, як правило, за вказівкою старшого командира, а під час дій у відриві від тилових сил - самостійно.

Безпосередня охорона організується командирами підрозділів залежно від завдання, яке вирішується, умов обстановки та вказівок старшого командира. Вона здійснюється **чатовими, патрулями і секретами** з урахуванням організації чергування вогневих засобів, спостереження та комендантської служби.

Війська під час розташування на місці охороняються безпосередньо, а при загрозі нападу противника і сторожовою охороною, яка виставляється бригадами, полками (батальйонами) на вказаних їм рубежах і в смугах (на позиціях). Сторожова охорона повинна бути круговою і перехоплювати всі основні дороги і підступи до району розташування.

У батальйоні (роті) організуються:

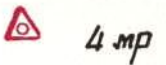
- охорона;
- проводовий зв'язок між командно-спостережними пунктами;
- попередження про безпосередню загрозу та початок застосування противником зброї масового ураження та високоточної зброї;
- оповіщення про повітряного та наземного противника, радіоактивне, хімічне та біологічне зараження, застосування запалювальної зброї;
- обмежується пересування особового складу та техніки;
- проводяться заходи щодо маскування.

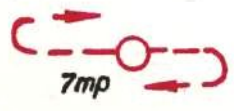
Піші дозорні (2-3 військово-службовців)

Секрет із зазначенням належності

Піші патрульні (пунктиром указується маршрут патрулювання)

Сторожовий пост

2.1. Сторожова охорона.

Сторожова охорона **здійснюється:**

- сторожовими загонами;
- сторожовими заставами;
- секретами.

Сторожовий загін висилається від бригади (полку) у складі посиленої роти.

Сторожова застава висилається у складі посиленого взводу. Іноді на важливий напрямок у сторожовий загін від дивізії може бути призначений і батальйон, у цьому випадку в сторожову заставу від сторожового загону може призначитися посилена рота.

Сторожовому загону (заставі) вказуються рубіж оборони та смуги охорони і ведення розвідки. **Смуга охорони по фронту** може досягти: для батальйону - **10 км.**, для роти - **5 км.**, для взводу - **2 км.**

Віддалення сторожової охорони від частин (підрозділів), які охороняються, повинно забезпечувати проведення ними маневру, організований вступ у бій і залежно від складу охорони може бути **5 - 15 км.**

Сторожова охорона батальйону здійснюється сторожовими постами у складі відділення (танку), які виставляються при необхідності на загрозливі напрямки на відстані **до 1500 м.**, на прихованих підступах - секретах у складі **2 - 3 чоловік**, які виставляються на відстані **до 400 м.** від району розташування батальйону.

2.2. Безпосередня охорона.

Безпосередня охорона, яка організується у межах району розташування і включає:

- одиночні (у роті), парні (у батальйоні) патрулі;
- постійне чергування спостерігачів на командно-спостережних пунктах батальйону (роти);
- черговий підрозділ батальйону (у складі взводу);
- добовий наряд роти (батареї).

Патрулі несуть службу шляхом обходу розташування роти (батальйону).

Черговий підрозділ розташовується в указаному командиром батальйону місці і знаходиться в постійній готовності до знищення диверсійно-розвідувальних груп противника та виконання інших раптово виникаючих бойових завдань, а також для гасіння пожеж у районі розташування та поблизу нього.

Добовий наряд призначається для охорони особистого складу, озброєння і техніки роти.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬК НА МІСЦІ.

Завдання на розташування військ у певному районі звичайно є складовою частиною завдання на марш, перевезення залізничним, морським (річковим) або повітряним транспортом. Вона може бути поставлена також старшим командиром при перегрупованні сил і засобів для наступу, оборони, при здійсненні відходу. Тому рішення командира на розташування в призначеному районі є одним з елементів рішення на марш, перевезення або виконання іншого поставленого завдання.

До виходу батальйону (роти) в призначений район організується його рекогносцировка. У склад рекогносцировочної групи, яка висилається старшим командиром, включається, як правило один із офіцерів батальйону і по одному офіцеру (прапорщику) або сержанту від кожної роти. Вони уточняють місця розташування рот, інших і приданих підрозділів, командно-спостережних пунктів, стартові (вогневі) позиції зенітного підрозділу, місця розташування підрозділа технічного забезпечення і тилу, розвідують та позначають під'їзді шляхи, зустрічають свої підрозділи та відводять у призначені місця.

Забороняється робити написи або виставляти покажчики з найменуванням та нумерацією підрозділів та фаміліями їх командирів.

Під час розташування батальйону (роти) в районі, звільненому від противника, командир батальйону (роти) заздалегідь організує ретельну розвідку й очищення району від дрібних груп противника та його розвідувально-сигналізаційних приладів, які залишилися. Виявлені мінні поля, заміновані об'єкти, заражені ділянки місцевості позначаються і охороняються. При необхідності на шляхах руху пророблюються проходи або позначаються об'їзди. При наявності часу проводиться суцільна очистка району від мін. Для позначення пунктів і місць, несприятливих в санітарно-епідеміологічному відношенні, виставляються відповідні знаки.

Зупинка колон підрозділів на дорогах в очікуванні розташування в відведених районах не допускається.

Під час постановки завдань на розміщення командир батальйону (роти) в бойовому наказі вказує:

- механізованим, танковим та іншим штатним і приданим підрозділам - основні та запасні райони (місця) розташування, порядок їхнього заняття та інженерного обладнання;
- охороні - склад, позицію охорони (маршрути руху патрульних) та час її заняття (початок патрулювання). Завдання, порядок відкриття та ведення вогню, підтримання зв'язку та доповіді про противника, порядок змін, пропуск та відзив;
- зенітному підрозділу - стартові (вогневі) позиції, завдання, час і ступінь бойової готовності;
- черговому підрозділу - склад, до яких дій бути готовим, район розташування та сигнал виклику.

Під час організації всебічного забезпечення командир передбачає заходи на випадок відбиття нападу наземного противника. З цією метою механізованим (танковим) та протитанковим підрозділам він указує:

- завдання та рубежі розгортання;**
- мінометній (артилерійській) батареї,**
- гранатометному та приданому артилерійському підрозділам - вогневі позиції,**
- визначає порядок розгортання рубежів розгортання (вогневих позицій) та виходу на них,**
- можливий маневр вогнем та підрозділами.**

Для відбиття нападу повітряного противника командир батальйону (роти) визначає, які мати чергові засоби у підрозділах, та вказує порядок ведення вогню.

Після постановки завдань та організації всебічного забезпечення командир батальйону (роти) здійснює контроль за інженерним обладнанням району розгортання, технічним обслуговуванням озброєння, техніки, поповненням підрозділів ракетами боєприпасами та іншими матеріальними засобами і підтриманням високої бойової готовності підрозділів.

У районі розташування батальйону (роти) поблизу машин особовий склад обладнує:

- відкриті або перекриті щілини, а при наявності часу влаштовує бліндажі та сховища;**
- для озброєння і техніки, зенітних та чергових вогневих засобів, підрозділів на позиціях охорони, а також для ракет, боєприпасів, пального та інших матеріальних засобів обладнуються окопи та укриття;**
- місця розташування підрозділів, озброєння та техніки, позиції охорони та чергових вогневих засобів, сліди від машин ретельно маскуються.**

У населених пунктах підрозділи розташовуються ближче до околиць. Як укриття використовуються підвальні приміщення будівель, місцеві сховища та інші міцні спорудження.

Радіо-телевипромінюючі об'єкти маскуються спеціальними покриттями (екранами), поблизу них обладнуються фальшиві об'єкти (теплові пастки). У районі розташування та на підступах до нього розгортаються і підготовляються шляхи для виходу підрозділів з нього та маневру під час відбиття нападу противника.

Підрозділи в районі розташування повинні знаходитися в постійній готовності до відбиття нападу наземного та повітряного противника, знищення його десантів та диверсійно-розвідувальних груп.

Організовуючи боротьбу з повітряним десантом, командир батальйону (роти) повинен визначити місця, найбільш зручні для висадки десанту противника, встановити за ними постійне спостереження та підготувати маневр підрозділами.

Зміна району розташування батальйону (роти) проводиться за вказівкою старшого командира. У випадку раптового застосування противником зброї масового ураження, високоточної, запалювальної зброї або систем дистанційного мінування і при відсутності можливості своєчасно доповісти старшому командиру зміна району може проводитися за рішенням командира батальйону (роти).

Під час організації оборони командир, як правило, вказує напрямки, на яких зосередити особливу увагу, де і яку мати охорону та її склад, час висилання (виставлення) охорони та її завдання, пропуск та відзив. При необхідності він також визначає склад і завдання безпосередньої охорони.

Особовий склад, призначений в охорону, повинен знаходитися в постійній готовності; додержуватись встановленого порядку бойового чергування, черговості та порядку відпочинку, заходів маскування, проявляти високу пильність, рішучість і стійкість.

4. ДІЇ СТОРОЖОВОЇ ОХОРОНИ І ОХОРОНЯЄМИХ ВІЙСЬК ПРИ НАПАДІ ПРОТИВНИКА.

З одержанням даних про появу противника або застосування ним високоточної зброї, систем дистанційного мінування командир батальйону (роти) доповідає про це командирі, який вислав охорону, та інформує сусідів.

Дрібні групи противника, які намагаються проникнути до підрозділів, що охороняються, сторожовий загін (застава) захоплює в полон або знищує. Під час наступу переважаючих сил противника батальйон (рота) стійко утримує рубіж, який займає, і забезпечує розгортання та наступ у бій військ, які охороняє.

У випадку висадки в смузі охорони повітряного десанту противника командир батальйону (роти) доповідає про це командирі, який вислав охорону, та вживає заходів щодо знищення десанту.

На кожну добу для пізнавання своїх військовослужбовців устанавлюються пропуск та відзив.

Пропуском служить назва озброєння або техніки, наприклад “кулемет”, а відзивом - назва населеного пункту, який починається з тієї ж букви, що і пропуск, наприклад “Київ”.

Пропуск повідомляється усно всьому складу охорони, розвідувальних органів та особам, що посиляються за межі підрозділу, а вночі і в межах розташування свого підрозділу відзив повідомляється командирам цих підрозділів, а також особам, які посиляються для передачі усних розпоряджень.

Пропуск запитується у всіх осіб, які проходять через рубіж та ідуть по розташуванню підрозділу вночі, відзив - у осіб, які передають розпорядження командира та у командирів підрозділів, які ведуть розвідку.

Пропуск та відзив вимовляються тихо. Всі, хто не знає пропуску, а хто прибув з розпорядженням - відзиву, затримуються. Затримані опитуються, і залежно від обставин їм дозволяється йти далі або вони направляються, під наглядом, до командира, яких вислав охорону.

Батальйон (рота), призначений у сторожовий загін, займає і підготовляє до оборони вказаний йому рубіж, прикриваючи сторожовими заставами найбільш важливі напрямки. Рубіж, який займає сторожовий загін (застига), повинен бути зручним для оборони, забезпечувати добре проглядання у сторону противника та обладнуватися у інженерному відношенні.

У смузі охорони сторожовий загін (застава) підготовляє основні, а при наявності часу і запасні позиції. Проміжки між сторожовими заставами і танконебезпечні напрямки повинні знаходитись під постійним наглядом і прикриватись вогнем артилерії та інших вогневих засобів. За вказівкою командира сторожового загону між сторожових застав можуть виставлятися сторожові пости, а на приховані підступи - секрети.

Резерв командира батальйону (роти) розташовується в глибині оборони в готовності до маневру на загрозливий напрямок.

Для ведення розвідки перед фронтом і на флангах командир батальйону (роти) організує спостереження та висилає розвідувальний (бойовий розвідувальний) дозор та дозорні відділення (танки).

Командир батальйону (роти), призначений у сторожову охорону, одержавши завдання виконує наступні дії:

- з'ясовує завдання,**
- оцінює обстановку,**
- по карті приймає рішення,**
- доводить завдання до підлеглих,**
- потай виводить батальйон (роту) в район поблизу вказаного рубежу,**
- організовує спостереження та охорону,**
- проводить рекогносцировку,**
- уточнює рішення,**
- віддає бойовий наказ,**
- організовує заняття вказаного рубежу.**